

BRIEFADVIES 156
EINDRAPPORT
INNOVATIEREGIEGROEP
SOCIALE INNOVATIE
24 MAART 2011

Mevrouw Ingrid Lieten
Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding
Martelarenplein 7
1000 Brussel

DATUM 24 MAART 2011
ONS KENMERK VRWI/DR/11.329
BETREFT VRWI-BRIEFADVIES BIJ HET EINDRAPPORT VAN DE INNOVATIEREGIEGROEP SOCIALE INNOVATIE

Geachte mevrouw de viceminister-president,

Op uw verzoek heeft de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie begin 2010 de coördinatie opgenomen over Innovatieregiegroepen (iRG). In eerste instantie verzocht u de VRWI om innovatieregiegroepen op te richten rond elk van de volgende thema's: Automotive, Chemie en Sociale Innovatie.

Deze regiegroepen werden opgericht met het oog op het ontwerpen van en adviseren over gerichte innovatiestrategieën (1), en het vormen van een platform voor samenwerking en de aansturing van de implementatie van deze innovatiestrategieën (2) voor de betrokken sector of het betrokken thema. Belangrijke toetscriteria bij de uitwerking van gerichte innovatiestrategieën zijn:

1. Innovatie als hefboom voor duurzame, gediversifieerde tewerkstelling.
2. Economisch en maatschappelijk belang.
3. Inpassen en/of link met de speerpuntclusters regeerakkoord.
4. Integratie en consolidatie van het horizontaal innovatiebeleid en de gerichte innovatiestrategieën in een nieuw en coherent innovatiepact.

In navolging van de twee andere innovatieregiegroepen, heeft ook de innovatieregiegroep Sociale innovatie inmiddels de werkzaamheden afgerond en de bevindingen gebundeld in een eindrapport, dat wij u in bijlage bezorgen.

Het doel van de besprekingen binnen deze innovatieregiegroep is het voorleggen van een aantal waardevolle inzichten die van wezenlijk belang kunnen zijn bij het vormgeven van een sociale innovatiestrategie in Vlaanderen. Van bij aanvang was duidelijk dat het begrip sociale innovatie niet eenduidig definieerbaar is. Volgens de gangbare definitie wordt in Vlaanderen en Nederland onder sociale innovatie workplace innovation+ verstaan, wat verwijst naar een vernieuwing in het strategisch beleid, de arbeidsorganisatie, de arbeidsrelatie en/of het HRM. Op het Europese forum trekt men echter de focus open en wordt sociale innovatie beschouwd als iets dat over verschillende beleidsdomeinen heen loopt. Men heeft daarbij oog voor de mate waarin men via

BRIEFADVIES 156

innovatie een aantal maatschappelijke noden lenigt. De iRG-leden opteerden om die reden voor een gefaseerde, gelaagde aanpak:

1. In de eerste fase, werd gefocust op de enge benadering rond *workplace innovation+* (hoe upscalen, impact verhogen?);
2. in de latere fase, werd aandacht besteed aan de ruimere benadering (o.m. internationale, Europese zienswijzen).

De Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie heeft in zijn vergadering van 24 februari 2011 kennis genomen van het eindrapport van de innovatieregiegroep *Sociale innovatieq* met als titel *Een pleidooi voor verdere beleidsvorming rond Sociale innovatieq*. De aansluitende grondige bespreking daaromtrent heeft geresulteerd in het voorliggende briefadvies:

1. De VRWI is verheugd met de aanzet die in dit eindrapport is geformuleerd. De Raad is ervan overtuigd dat sociale innovatie een belangrijke rol kan en moet spelen in het zoeken naar antwoorden op de grote economische en maatschappelijke uitdagingen, waarmee we worden geconfronteerd. De VRWI stelt overigens vast dat de opdeling tussen technologische/economische en maatschappelijke innovatie in realiteit/praktijk eigenlijk achterhaald is, net omdat veel technologische innovaties precies inspelen op het beantwoorden, oplossen en/of voldoen van een aantal maatschappelijke behoeften en noden.
2. De raad wijst er in die zin op dat sociale innovatie zich moet richten op de globale economie, op alle bedrijfstakken, en zeker niet beperkt moet blijven tot de sociale economie en non-profit sector. Zo kunnen succesvolle voorbeelden, good practices van sociale innovatie uit de sociale economie getransponeerd worden naar en toegepast worden in andere economische sectoren. Enkel het inbouwen van de sociale component in de globale economie kan een daadwerkelijk versnellingsmoment meebrengen (cf. Volberda).
3. Daarom ook betreurt de VRWI dat het bedrijfsleven niet vertegenwoordigd was in de innovatieregiegroep *Sociale Innovatieq* temeer daar de ondernemingen en de bedrijfsleiders belangrijke partners zijn op het vlak van sociale innovatie, zowel in zijn brede betekenis maar ook in het bijzonder vanuit het perspectief van innovatieve arbeidsorganisatie. De VRWI stelt dat het bijgevolg zeer interessant en zelfs wenselijk is om aanvullend te polsen naar de reacties en opmerkingen van de bedrijven bij deze analyse van de innovatieregiegroep.

BRIEFADVIES 156

4. Met betrekking tot *workplace innovation* beveelt de iRG het opstellen van een breed beleidsprogramma aan voor een upscaling van de activiteiten in Vlaanderen. Zeker in het licht van de decretale verankering die daarbij wordt bepleit, vraagt de VRWI daarbij maximaal rekening te houden met de conclusies uit de evaluatie van de initiatieven die daaromtrent de voorbije jaren werden genomen. Zo loopt momenteel de tussentijdse evaluatie (na 2 jaar) van de competentiepool Flanders Synergy. Gezien de belangrijke rol die deze competentiepool in de upscaling en draagvlakcreatie zou spelen, moet de uitkomst daarvan worden meegenomen.

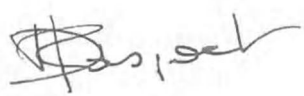
5. Met betrekking tot *sociale innovatie* in de brede, Europese betekenis, ligt, door het ontbreken van een eenduidige definitie en het identificeren van zeer uiteenlopende types van sociale innovatie, de klemtoon op een aantal, eerder algemene conclusies. De VRWI stelt bijgevolg vast dat ook de aanbevelingen, doelstellingen en voorstellen die worden aangereikt algemeen blijven: definiëring en conceptuele finetuning, actie-, behoeften- en impactonderzoek, en tot slot het oprichten van een platform *sociale innovatie*. De Raad ondersteunt ten volle de nood aan een stroomlijning van de conceptualisering en het beleid ter zake, maar wil tegelijk waarschuwen voor het oprichten van alweer een nieuw platform bovenop al het bestaande. Vanuit verschillende invalshoeken worden er in Vlaanderen immers recent (nieuwe) initiatieven in dit domein opgezet die los of naast elkaar dreigen te gaan opereren. Om de efficiëntie en de effectiviteit van deze acties te maximaliseren en versnippering en duplicatie te vermijden, pleit de VRWI er met nadruk voor om alle acties onder een gezamenlijke strategisch kader met een gezamenlijke coördinerende aansturing te bundelen. De mogelijkheid moet daarbij uiteraard geboden worden om binnen de aldus uitgezette gemeenschappelijke Vlaamse strategie subthema's uit te diepen en intensieve discussies per deeltraject op te zetten.

6. Het eindrapport wijst op het gebrek aan onderzoek en conceptuele helderheid rond *sociale innovatie* in zijn brede betekenis in tegenstelling tot de rijke academische en conceptuele traditie van het concept *workplace innovation*. De verwijzingen in het eindrapport beperken zich . op een verwijzing naar een SBO-project *WIGOR* - tot het onderzoekswerk binnen Flanders Synergy en de Stichting Innovatie en Arbeid. De VRWI betreurt dat daarmee wordt voorbij gegaan aan de talrijke fundamentele wetenschappelijke onderzoeksprojecten die rond het *sociale innovatie* thema lopen, bv. In het kader van het FWO, en dit zowel rond *workplace innovation* als sociale innovatie in zijn brede betekenis. Ook het Steunpunt Werkgelegenheid en Sociale Economie verricht al jarenlang onderzoek inzake voor sociale innovatie relevante thema's.

BRIEFADVIES 156

De VRWI vraagt dat de Vlaamse minister van Innovatie en de Vlaamse Regering rekening zouden houden met voormelde aanbevelingen bij het verder opzetten van initiatieven en acties m.b.t. het thema sociale innovatie.

Met vriendelijke groeten,

Danielle Raspoet
Secretaris

Dirk Boogmans
Voorzitter